

Kultur / **Bøger**

Det kræver stort talent at tegne grimt

Udsnit fra bogens forside

ANMELDELSE / 30.11.16

En æglæggende mand, en død fugl og en kontorist, der bliver forvandlet til en myre. Eleverne fra Forlaget Gladiators tegneserieskole har sammen lavet en antologi, der både viser dybde og bredde i deres fælles arbejde. FØRSTE – En tegneserieantologi er 18 talenters spæde skridt ud i tegneserieverdenen.

Felix Rothstein

Forlaget Gladiator bragede for få år siden ind på den litterære scene herhjemme med visioner for litteraturen, ideer om fordeling af rettigheder og overskud samt en pose penge fra de norske Skagen Fondene. Så oprettede forlaget deres egen forfatterskole og siden er det også blevet til en tegneserieskole under ledelse af Halfdan Pisket. Og det er der nu kommet en antologi ud af – endda på elevernes eget initiativ og (næsten) helt uden om forlaget.

FØRSTE – En tegneserieantologi præsenterer små bidrag skabt af de 18 nye, danske debutanter og næsten-debutanter, der deltog på Gladiatorskolens to første tremånedersforløb for tegneserier. For langt de fleste af antologiens bidragsydere er *FØRSTE* deres første gang på tryk. Andre har dog større erfaring. F.eks. er Ida Felicia Noacks anden udgivelse netop udkommet på Forlaget Fahrenheit og Johanne Helga Heiberg Johansen debuterede sidste år med sin graphic novel *Dear Frida* mens Ida Hartmanns bidrag fra antologien er trykt i det seneste nummer af Gladiators litterære blad *Texas Longhorn*.

Der er altså stor forskel på antologiens bidragsydere – og ikke mindst på antologiens bidrag. Ved første øjekast ser det egentlig meget ens ud: korte historier i sort-hvid. Men når man begynder at bladere igennem bogen stikker bidragene tydeligt i mange flere retninger. Fra det dybt seriøse til det fjollede, fra det meget prøvende til det næsten helt flyvefærdige.

Mange af historierne har det til fælles at de over ganske få sider skildrer en besynderlig eller ligefrem bizar begivenhed: I Ida Hartmanns »Æg« møder vi en enlig mand, der bor i en lille lejlighed med en masse vilde fugle. Og en dag lægger han et enormt æg og spejler det på panden. Slut. Ida Felicia Noacks »Eftermæle« en gammel dame, der klæder sig af i en offentlig park og forsvinder i en lille sø. Og i Nicolai Rønde-Beckers »Homo Cordyceps« får et besøg på gourmetrestaurant katastrofale følger for en mand, der måske (eller måske ikke?) bliver forvandlet til en myre, der angribes af en dødelig snyltesvamp.

Det lykkes knap så godt for Rasmus Rafael Texels »Mudder« og Torstein Husgaard Kjærbos »Sexuality was very foreign to me«, der behandler alvorlige og vigtige emner som vold i familien og seksualitet. Deres streg nærmer sig det *cartoony* men virker på en måde for poleret og uinteressant. Og det er synd, for det er historier med noget på hjerte. Anderledes uinspireret virker Kristine Tiedts to små historier om en regnorm, der hjælper en gammel dame med hendes computer i den ene og går i terapi i den anden. De få sider er hurtigt glemt.

Flere af bidragene rammer tæt på en stil og en tone, der er meget nutidig, måske ligefrem *in fashion*. De lægger sig på den ene eller anden måde i forlængelse af dygtige danske serieskabere som Rikke Bakman, Rikke Villadsen og Signe Parkins eller af nogle af de serier, der bliver udgivet i svenske magasiner som *Galago* og *C'est bon kultur*, hvor indholdet ofte er politisk og feministisk. Men samtidig er det nogle af de stærkeste og mest vellykkede bidrag. Emma Frederiksens »Simons sweater«, Johanne Helga Heiberg Johansens »Ved Poseidon«, Anna Dea Djuraas' »Stum« og Karoline Ferreras »Det her blir hjem« er alle små, personlige, men ofte rørende, historier, der i en næsten socialrealistisk og dog poetisk tone alle både rummer sårbarhed og styrke.

Antologiens klare højdepunkt er dog Kaja Meyers mærkelige lille historie »Nå, har du fundet ud af hvordan man gør?« Historien består af 11 enkle tegninger af den samme figur i forskellige forvredne positioner. Tegningerne er grimme, kantede og ufærdige – men originale. Figurens anatomi veksler og følger ingen regler: munden er f.eks. enorm og hovedet knækket bagover i en umulig vinkel, eller

kroppen krøllet sammen i en frustrerende knude. Men figurerne, enkle og ubehjælpelige som de er, rummer også en fantastisk fintfølelse sans for tegningens bevægelse og dynamik. Der er noget virtuost og legende let i alt det knoklede og kantede. Og så er tegningerne simpelthen sjove og vanvittigt godt designet. Det kræver stort talent at tegne så grimt på en så fed måde.

Da tegneserieskolen blev lanceret sagde Halfdan Pisket i en pressemeddelelse, at »skolen for tegneseriekunst er tænkt som en platform, så man får en god start på det at lave tegneserier. Alt for mange er alene med det, uden nogen at sparre med, og laver tegneserier uden redaktion.« Det er rigtigt set, og der kan komme en masse godt ud af sådan en skole, hvor serieskabere kan lære af hinanden og nyde godt af hinandens kritik – selvom der et sted også er en fare for at skabe, om ikke ensretning, så en *stil*. Derfor er det også positivt at antologien *FØRSTE* ikke er forlagets eller skolens initiativ, men elevernes. Og positivt at forlaget ikke har trykt og udgivet bogen, der i stedet kommer på forlaget Lurifaks (som i øvrigt tilhører bidragsyder Carsten Folke Møller, der har udgivet en stribe af sine egne bøger). Gladiator står dog for en del af distributionen, så helt udenom har forlaget ikke kunne blande sig.

Det er tydeligt at de fleste deltagere på Gladiatorskolens tegneseriehold ikke er flyvefærdige serieskabere. Og det er klart, at de fleste af historierne skal læses som forsøg og som de første skridt. Men når alle den slags kedelige forbehold er taget, står *FØRSTE* tilbage som en solid og løfterig debutantantologi. Der er gode takter, og det er glædeligt at se den spirende tegneseriebevidsthed, der vokser frem i bidragene. Man får indtryk af, at tegneseriekursisterne har fået noget ud af at arbejde fagligt fællesskab med en kritisk og konstruktiv læsekultur. Jeg håber, at *FØRSTE* er begyndelsen på noget godt og jeg glæder mig til *ANDEN* når det bliver tid til at de talentfulde, unge tegnere er klar til at tage næste skridt.

FAKTA

FAKTA:

Anna Dea Djuraas,
Karoline Ferreira,
Carsten Folke Møller,
Emma Frederiksen, Ida
Malene Hartmann,
Louise Thrane Jensen,
Johanne Helga
Heiberg Johansen,
Torstein Husgaard
Kjærbo, Linea V.
Knudsen, Stegan
Lægaard, Kaja Meyer,
Ida Felicia Noack, Evan
Birkebæk Rasmussen,
Christine Reinwald,
Nicolai Rønde-Becker,

Rasmus Rafael Texel,
Sonja Winckelmann
Thomsen og Kristine
Tiedt, *FØRSTE – En
tegnserieantologi*,
Lurifaks
145 sider, 50 kr.

Er udkommet